

* * *

Dr. Lovro Toman je napisal v „Novicah“ l. 1854. poročilo o literarni zapuščini svoje tako iskreno ljubljenе soproge, kjer slaví tudi njene vrline. — Poleg že omenjenih spisov, ki so bili natisnjeni, je zapustila Josipina še mnogo sestavkov v rokopisu, izmed katerih so bili nekateri popolni, drugi pa le osnovani.

Dr. Toman je obljubil, da bo izdal vse duševne proizvode pokojne pisateljice ž njeno sliko na čelu, a to se žal ni zgodilo.¹⁾

Le pesem „Donova“ v „Novicah“ l. 1858. je zagledala beli dan, in „Vodnikov Spomenik“ (1859) je priobčil povestno črtico „Marula“. V pesmi „Donova“ —, ki pa je zelo prosta pesniških spon — želi pesnica o poroki cesarja Franca Jožefa I. z Elizabeto (1854), naj bi vez ljubezni združevala nju srca tako močno, večno, kakor zvezuje šumeča Donava neminljivo avstrijske dežele z ogrskimi. — V povestici „Marula“ pa se nam popisuje napad Turkov na Lemno (1475): Prebivavci mesta se hrabro boré pod

¹⁾ „Dom in svet“ prinaša po preteku 45 let sliko pokojne pisateljice, ki nam jo je blage volje poslal brat prve naše pisateljice, gospod Janko Urbančič, grajščak na Turnu. Hvala mu prisrčna! — Želeti bi bilo, da se natisnejo doslej še ne priobčeni spisi Josipinini, ki jih hranijo na Turnu. O 50 letnem spominu smrti prve naše pisateljice pa naj bi dobili Slovenci in zlasti naša odrastla mladina v roke lično knjižico: Zbrani spisi Josipine Turnogradske!

izkušeniim svojim poveljnikom. Toda, oh nesreče —: Sovražna pušica ga zadene v srce. Strah in obup! Tu nastopi Marula, hči padlega poveljnika, navduši obupane vojake z ognjevitim govorom in plane v prvi vrsti z mečem v roki nad sovražnike krščanskega imena. Z bojnim klicem: „Jezus! Jezus!“ premagajo slavno kristijani častivce Alahove. Pisateljica konča z besedami: To je storila Marula — Slavjanka.

Med zapuščino Josipine so se nahajale tudi razne skladbe. Omenjamo le, da si je namenila „preizvrstna sviravka na glasoviru“ sestaviti spevoigro „Črtomir in Bogomila“ po Prešernovem „Krstu“. Nemila smrt ji je preprečila velike namere.

Obnovili smo torej spomin na prvo svojo pisateljico in jo pokazali cenjenim bralcem v podobi in besedi.

Ako privede prijaznega bravca prilika v krasni rojstveni kraj Josipine Turnogradske, da stopi za nekaj trenutkov na grad Turn, opazil bo, predno pride do krasne grajske kapelice žalostne Matere Božje, na levi kamenit spomenik, visoko piramido, ki so jo postavili „jedini hčerki in sestrici v spomin“ z napisom:

Zmiraj krasna je narava.

Jednak spomenik stoji tudi v Gradcu na grobu naše pisateljice. Na njem beremo globoko-pomenljive besede, s katerimi sklenimo svoje črtice! Glasé se:

Kdor dušno živi, ne umrje.

